

Narzulla Jo‘rayev, Akbar Zamonov

O‘zbekiston tarixi

(Mustaqillik davri)

*O‘rta ta‘lim maktablarining 11-sinf o‘quvchilari va o‘rta maxsus,
kasb-hunar ta‘limi muassasalari uchun darslik*

1-nashri

O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta‘limi vazirligi tasdiqlagan

G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi

Toshkent – 2018

UO‘K 94(575.1)(075.3)=222.8
KBK 63.3(5O‘)ya721
J 96

Mas‘ul muharrir:

Rahimov M.A. – O‘zbekistonning eng yangi tarixi masalalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi metodik markaz direktori, tarix fanlari doktori, professor

Taqrizchilar:

Mavkulov A.A. – Tarix fanlari doktori, professor;

Po‘latova S.A. – O‘zbekistonning eng yangi tarixi masalalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi metodik markaz bo‘lim mudiri, t.f.n., dotsent;

Shamsiyeva I.M. – O‘zbekistonning eng yangi tarixi masalalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi metodik markaz katta ilmiy xodimi, t.f.n., dotsent;

Jo‘rayev O‘.O. – Respublika ta‘lim markazi bo‘lim boshlig‘i;

Matlyubov A.A. – Samarqand Iqtisodiyot va servis instituti huzuridagi Akademik litsey direktori, fal.f.n.;

Mahmudboyev B.T. – Guliston davlat universiteti qoshidagi Guliston akademik litseyi tarix fani o‘qituvchisi;

Haydarov U.F. – Buxoro viloyati Buxoro tumani 13-ixtisoslashgan maktab-internati tarix fani o‘qituvchisi;

Amonova F.S. – Toshkent shahar M.Ulug‘bek tumani 248-maktab tarix fani o‘qituvchisi.

Jo‘rayev, Narzulla.

O‘zbekiston tarixi: O‘rta ta‘lim maktablarining 11-sinf o‘quvchilari va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta‘limi muassasalari uchun darslik / Muall.: N.Jo‘rayev, A.Zamonov. 1-nashri. – T.: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2018. – 144 b.

Mazkur darslik Respublika ta‘lim markazi qoshidagi Tarix fani Ilmiy-metodik kengashi va O‘zbekistonning eng yangi tarixi masalalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi metodik markazi Ilmiy-metodik kengashi qarori asosida nashrga tavsiya etilgan.

Darslikning qo‘lyozmasi O‘zR FA O‘zbekistonning eng yangi tarixi masalalari bo‘yicha muvofiqlashtiruvchi metodik markazida, «O‘zbekiston mustaqillikka erishishining tarixiy shart-sharoitlari: ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy omillar» nomli II3–20170929749-loyiha doirasida tayyorlandi.

Respublika maqsadli kitob jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan chop etildi.

UO‘K 94(575.1)(075.3)=222.8
KBK 63.3(5O‘)ya721

© N. Jo‘rayev, A. Zamonov
© G‘afur G‘ulom nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyi,
2018

ISBN 978-9943-5292-3-6

KIRISH

XX asrning so‘nggi yillari va XXI asrning boshida O‘zbekiston tarixi uchun butunlay yangi sahifa ochildi. U tarixiy davr sifatida tub burilish hodisasini boshlab berdi. O‘zbekistonning sovet tizimi sharoitidagi oxirgi yillari va mustaqil taraqqiyot davri xalqimizning bir necha ming yillik tarixida o‘zining mazmuni, mohiyati, jarayonlarining tezkorligi, voqea-hodisalarning shiddatlilik bilan alohida ajralib turadi.

Darslikda O‘zbekistonning davlat mustaqilligiga erishishi, yangi jamiyatga o‘tish davrida siyosiy islohotlarning amalga oshirilishi, O‘zbekistonda huquqiy demokratik davlat qurilishi, fuqarolik jamiyatining shakllantirilishi, iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirishga doir tadbirlar, ma‘naviy-ruhiy poklanish va milliy qadriyatlarining tiklanishi hamda O‘zbekistonning jahon hamjamiyatidan munosib o‘rin olishi kabi masalalar imkon qadar o‘z ifodasini topgan.

Ko‘p ming yillik taraqqiyot yo‘lini bosib o‘tgan va o‘tmishida katta tarixiy siljishlar bilan birga, tanazzullar va inqirozlarga guvoh bo‘lgan o‘zbek xalqi hayotida XX asrning oxiri va XXI asrning boshlari muhim ahamiyat kasb etdi. Ana shu davrda xalqimiz yaratgan buyuk bunyodkorliklar, siyosiy, iqtisodiy, huquqiy, ijtimoiy va ma‘naviy sohadagi beqiyos yutuqlar O‘zbekistonning bundan keyingi uzoq kelajakka mo‘ljallangan taraqqiyotiga asos bo‘lib xizmat qiladi. Ushbu davrning mohiyati – butunlay yangi tuzum, yangicha turmush tarzi, zamonaviy jahon sivilizatsiyasi talablariga javob bera oladigan aqliy salohiyat, intellektual imkoniyat bilan bog‘liqligi muhim ahamiyatga ega. Garchi mustaqillik davri tarixan qisqa bo‘lsada, mustabid tuzum iskanjasidan chiqib ketish, butun bir xalqning mustaqilligi va erkinligini ta‘minlash kabi g‘oyatda tahdidli va tahlikali, ayni paytda sharafli jarayonni boshdan kechirdi.

O‘zbekiston Respublikasining mustaqillik yillarida bosib o‘tgan yo‘lining mazmun-mohiyati va xususiyatlarini obyektiv baholagan holda mustaqillik davrini quyidagi ikki bosqichga bo‘lib o‘rganish maqsadga muvofiq bo‘lar edi: **1) 1991–2016-yillar.** Bu davrda milliy davlatchilik asoslari va ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini yuzaga keltirishga qaratilgan o‘tish

davrining dastlabki islohotlar jarayoniga ilk qadamlar qo'yildi. Demokratik an'analar asosida yangi davlat boshqaruv tizimi – qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati tashkil etildi hamda fuqarolik jamiyati asoslari yaratildi, erkin bozor iqtisodiyotiga o'tila boshlandi. 2000-yildan mamlakatda faol demokratik yangilanish va modernizatsiyalash jarayonlari kuzatildi. Jumladan, kuchli davlatdan – kuchli fuqarolik jamiyatiga bosqichma-bosqich o'tish asosiy vazifa qilib qo'yildi. Natijada mamlakatning siyosiy va iqtisodiy hayotida demokratlashtirish va liberallashtirish jarayonlari chuqurlashdi, inson haq-huquqlari va erkinliklarini himoya qiluvchi mustaqil sud tizimi mustahkamlandi, fuqarolik jamiyati asoslari rivojlandi. 2010-yildan demokratik islohotlar va mamlakatni modernizatsiyalash jarayonini yanada chuqurlashtirish masalasi ilgari surildi. Uning boshlanishi O'zbekistonning Birinchi Prezidenti Islom Karimov tomonidan mamlakatda fuqarolik jamiyatini shakllantirish va demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish konsepsiyasining ishlab chiqilishi bilan bog'liqdir. Shuningdek, bu davr davlat hokimiyati va boshqaruvini yanada demokratlashtirish, sud-huquq tizimi, axborotlashtirish sohasini isloh etish, so'z erkinligini ta'minlash, saylov qonunchiligini takomillashtirish, demokratik bozor islohotlarini chuqurlashtirishga qaratilganligi bilan xarakterlanadi. 2) **2017-yildan keyingi yillar.** Bu davr tarixi 2016-yil dekabr oyida saylangan O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning strategik taraqqiyotga asoslangan keng ko'lamli jadal islohotlar davri hisoblanadi. Natijada, hayotimizga yangi iboralar, xususan, "xalq bilan muloqot", "xalq qabulxonalari", "virtual qabulxona", "tanqidiy tahlil", "qat'iy tartib-intizom", "arzon uylar", "texnoparklar", "o'z bolangni o'zing asra", "yo'l xaritasi", "kafolatlangan xavfsizlik" singari tushunchalar kirib keldi va hayotimizning ajralmas qismiga aylandi.

Savol va topshiriqlar:

1. 10-sinfda qaysi davr tarixi bilan tanishgan edingiz?
2. 11-sinf darsligi qaysi davr tarixini o'z ichiga oladi? Mazkur davrning o'zi qanday bosqichlarga bo'linadi?
3. Mustaqillik davrining asosiy xususiyatlari nimalardan iborat?

I BOB. MUSTAQILLIKNING E'LON QILINISHI VA O'ZBEKISTONDA IJTIMOY-SIYOSIY ISLOHOTLARNING BOSHLANISHI

1-mavzu. O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining qo'lga kiritilishi

Mustaqillik Deklaratsiyasining qabul qilinishi. 1990-yil 20-iyun kuni O'zbekiston SSR Oliy Kengashining II sessiyasida O'zbekiston SSRning Mustaqillik Deklaratsiyasi qabul qilindi.

Mustaqillik Deklaratsiyasidagi “O'zbekistonning kelajagi uchun tarixiy mas'uliyatni chuqur his etgan holda, xalqaro huquq qoidalariga, umumbashariy qadriyatlarga va demokratiya prinsiplariga asoslanib, O'zbekiston SSRning davlat mustaqilligini e'lon qiladi” degan satrlar mustaqillik uchun tashlangan dastlabki qadamni anglatar edi. Ushbu Deklaratsiyaning qabul qilinishi O'zbekistonning mustaqillik uchun kurashining yangi bosqichini boshlab berdi. Bu umumdavlat ahamiyatiga ega bo'lgan Deklaratsiyani qabul qilishda respublika Oliy Kengashi deputatlari faollik ko'rsatdilar. “Mustaqillik Deklaratsiyasi” deputatlar tomonidan moddama-modda, har bir millat o'z taqdirini o'zi belgilashi, Deklaratsiya qoidasi bilan kafolatlanishi qayta-qayta ta'kidlandi. Unda o'zbek xalqining asrlar davomida qo'lga kiritgan davlat qurilishi va madaniy taraqqiyot borasidagi boy tarixiy tajribasi va an'analari hisobga olinishi uqtirildi.

Mustaqillik uchun harakatlarning faollashishi. 1991-yilning 19–21-avgustida Sovet Ittifoqida davlat to'ntarishi sodir etildi. Mamlakatda mavjud

Mulohaza qiling!

«Mustaqillik Deklaratsiyasi» kirish qismiga quyidagicha yozib qo'yildi: «O'zbekiston Sovet Sotsialistik Respublikasi Oliy Kengashi o'zbek xalqining davlat qurilishidagi tarixiy tajribasi va tarkib topgan boy an'analari, har bir millatning o'z taqdirini o'zi belgilash huquqini ta'minlashdan iborat oliy maqsad haqi, O'zbekistonning kelajagi uchun tarixiy mas'uliyatni chuqur his etgan holda xalqaro huquq qoidalariga, umumbashariy qadriyatlarga va demokratiya prinsiplariga asoslanib, O'zbekiston Sovet Sotsialistik Respublikasining davlat mustaqilligini e'lon qiladi».

Favqulodda holat davlat komiteti a'zolari

siyosiy hokimiyat ag'darilib, favqulodda holat joriy etildi va hokimiyat Favqulodda holat davlat komiteti (GKChP – Государственный комитет по чрезвычайному положению) qo'liga o'tdi. Ularning maqsadlari Ittifoq hududida yashovchi barcha xalqlarning mustaqillikni qo'liga

kiritishlariga yo'l qo'ymaslik edi. Ana shunday vaziyatda O'zbekiston SSR Oliy Kengashining Rayosati, O'zbekiston Kommunistik partiyasi Markaziy Komiteti va O'zbekiston SSR Prezidenti huzuridagi Vazirlar Mahkamasi 1991-yil 21-avgustda qo'shma majlis o'tkazib, unda "SSSR GKChPning O'zbekiston SSR Konstitutsiyasi va qonunlariga zid hujjatlari O'zbekiston hududida amal qilmaydi", degan qaror qabul qildi.

1991-yil 25-avgust kuni esa O'zbekiston SSR Prezidenti mamlakatimizning to'la mustaqilligi yo'lida tamal toshini qo'yan yana bir muhim farmonni e'lon qiladi. Farmonda jumladan, shunday deyiladi:

"Mamlakatda vujudga kelgan ahvolni e'tiborga olib va respublika manfaatlarini himoya qilish maqsadida Respublika Ichki ishlar vazirligi va Davlat xavfsizligi komiteti O'zbekiston SSRning qonuniy tasarrufiga olinsin. Respublika hududida joylashgan SSSR Ichki ishlar vazirligining ichki qo'shinlari bevosita O'zbekiston SSR Prezidentiga bo'ysundirilsin.

O'zbekiston SSR Oliy Kengashi Rayosatiga juda qisqa muddatda Respublikaning davlat mustaqilligi to'g'risidagi qonun loyihasini tayyorlash va uni O'zbekiston SSR Oliy Kengashining navbatdan tashqari sessiyasi muhokamasiga taqdim etish taklif qilinsin".

O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashi 1991-yil 26-avgust kuni O'zbekistonning davlat mustaqilligi to'g'risida qonun loyihasini tayyorlash hamda 31-avgustda Oliy Kengash sessiyasini chaqirishga qaror qildi.

O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy Komiteti va Markaziy nazorat qo'mitasining 28-avgustda bo'lgan qo'shma Plenumi Respublika Kompartiyasining KPSS MQ bilan har qanday aloqasini to'xtatishga, KPSSning barcha tashkilotlaridan chiqishga, uning Markaziy organlaridagi o'z vakillarini chaqirib olishga qaror qildi.

O‘zingizni sinang!

GKCHP – bu ...

1990-yil 20-iyun – bu ...

1991-yil 25-avgustdagi farmon – bu ...

Mustaqillik Deklaratsiyasi – bu ...

Ana shunday vaziyatda XII chaqiriq O‘zbekiston SSR Oliy Kengashining navbatdan tashqari VI sessiyasi 1991-yil 31-avgustda o‘z ishini boshladi. Unda “O‘zbekiston Respublikasining Davlat mustaqilligi to‘g‘risida”gi masala kun tartibiga qo‘yilib, qizg‘in muhokama qilindi. Sessiyada O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti Islom Karimov nutq so‘zlab, sobiq Ittifoqda so‘nggi paytlarda yuz bergan ijtimoiy-siyosiy voqealar oqibatlarini tahlil qilib, ular O‘zbekiston taqdiriga bevosita daxldor ekanligini asoslab berdi. Vaziyatdan kelib chiqqan holda, O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligini e‘lon qildi va uni “Mustaqillik asoslari to‘g‘risida”gi Konstitutsiyaviy qonun bilan mustahkamlashni taklif qildi. Oliy Kengash deputatlari moddama-modda muhokamadan so‘ng, “O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi asoslari to‘g‘risida”gi qonunni qabul qildilar. So‘ngra “O‘zbekiston Respublikasining Davlat mustaqilligi to‘g‘risidagi Oliy Kengash Bayonoti” qabul qilindi.

“O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi asoslari to‘g‘risida”gi qonun g‘oyat katta ahamiyatga ega bo‘lib, bu qonun asosida O‘zbekistonning huquqiy holati tubdan o‘zgardi. 17 moddadan iborat ushbu

I. Karimov O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligini e‘lon qilmoqda.

Yodda tuting!

«O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligini e‘lon qilish to‘g‘risida» Oliy Kengash qarorida: Respublikaning davlat mustaqilligi to‘g‘risidagi Oliy Kengash bayonoti tasdiqlansin va respublika bundan buyon O‘zbekiston Respublikasi deb atalsin; 1-sentabr O‘zbekiston Respublikasining Mustaqillik kuni deb belgilansin va 1991-yildan boshlab bu kun bayram va dam olish kuni deb e‘lon qilinsin, deb belgilab qo‘yildi.

qonun suveren O‘zbekiston Respublikasining asosiy belgilarini aniqlab berdi.

Vatanimiz tarixi sahifalariga oltin harflar bilan yoziladigan o‘sha kunlarga nazar tashlaydigan bo‘lsak, ayni o‘sha paytda yosh, mustaqil O‘zbekiston hukumati mamlakatimizning siyosiy-ijtimoiy, ma’naviy taraqqiyoti uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega bo‘lgan ko‘plab muhim hujjatlar qabul qilganining guvohi bo‘lamiz. Misol uchun, 5-sentabrda imzolangan Toshkent shahridagi Lenin nomidagi maydonni Mustaqillik maydoni deb nomlash to‘g‘risidagi, 6-sentabr kuni imzolangan “O‘zbekiston Respublikasi Mudofaa ishlari vazirligini tuzish to‘g‘risida”gi Prezident farmonlari va boshqa muhim siyosiy hujjatlar shular jumlasidandir.

Mustaqil ish.

Quyi sinflarda olgan bilimlaringizga tayanib va qo‘shimcha adabiyotlardan foydalanib, Mustaqillik maydonining bugungi kunga qadar bo‘lgan holatlari hamda vazifalarini tasvirlab bering.

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi.

O‘zbekiston mustaqillikni qo‘lga kiritgach, tabiiy ravishda davlat mustaqilligi va suverenitetini Konstitutsiya asosida mustahkamlash zarurati yuzaga keldi. O‘zbekistonning yangi Konstitutsiyasini tayyorlash g‘oyasi dastlab Islom Karimov tomonidan 1990-yilning mart oyida ilgari surildi. 1990-yil 20-iyun kuni bo‘lib o‘tgan O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining II sessiyasida yangi Konstitutsiya ishlab chiqish lozim, degan xulosaga kelindi. Sessiya O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti Islom Karimov boshchiligida 64 kishidan iborat Konstitutsiya loyihasini tayyorlash bo‘yicha komissiya tuzish to‘g‘risida qaror qabul qiladi. Komissiya tarkibiga Oliy Kengash deputatlari, Qoraqalpog‘iston Respublikasi va viloyatlar vakillari, davlat, jamoat tashkilotlari va xo‘jaliklarning rahbarlari, olimlar, mutaxassislar kiritildi.

Konstitutsiyaviy komissiya O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasini yaratish ustida 2,5 yil ishladi. Loyihaning dastlabki varianti 1991-yilning oktabr-noyabrigacha tayyorlab bo‘lindi. U dastlab muqaddima, olti bo‘lim va 158 moddadan iborat edi. Bu loyiha hali mukammal emasligi, boisi uning ustida yanada jiddiyroq va talabchanlik bilan

ishlash zarur edi. 1992-yil bahorida esa loyihaning 149 moddadan iborat ikkinchi varianti ishlab chiqildi. 1992-yilning kuz oylarida O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi loyihasi umumxalq muhokamasi uchun 2-marta matbuotda e‘lon qilindi. Umumxalq muhokamasi davrida 6 mingdan ortiq taklif va mulohazalar bildirildi.

1992-yil 8-dekabrda XII chaqiriq O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining XI sessiyasi bo‘ldi. Unda mamlakatning Asosiy Qonunini qabul qilish masalasi muhokama qilindi. Sessiyada deputatlar loyihaga 80 ga yaqin o‘zgartirish, qo‘shimcha va aniqliklar kiritdilar. Shu kuni O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining XI sessiyasi “O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasini qabul qilish to‘g‘risida”, “O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi qabul qilingan kunni umumxalq bayrami deb e‘lon qilish to‘g‘risida”gi qonunlarni qabul qildi.

Yodda tuting!

O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi 6 bo‘lim, 26 bob, 128 moddadan iborat. U «Mustaqillik Deklaratsiyasi», «O‘zbekiston Respublikasining Davlat mustaqilligi asoslari to‘g‘risida»gi qonunda mustahkamlangan tamoyillar va g‘oyalarni o‘zida to‘la mujassamlashtirdi.

Davlat ramzlarining qabul qilinishi.

1991-yil 15-fevralda O‘zbekiston Oliy Kengashi “O‘zbekistonning davlat ramzlari to‘g‘risida” maxsus qaror qabul qildi. Qarorda shunday deyiladi: “Mustaqillik to‘g‘risidagi Deklaratsiyaga amal qilib O‘zbekiston SSR

Oliy Kengashi qaror qiladi: O‘zbekiston SSR Konstitutsiyasi (Asosiy Qonuni)ning yangi loyihasini tayyorlovchi komissiyaga O‘zbekiston SSRning Davlat bayrog‘i, Gerbi va Madhiyasiga doir takliflar hamda ular to‘g‘risida Nizomlar tayyorlash topshirilsin. Komissiya respublika jamoatchiligi va deputatlarning fikrlariga tayanib ish ko‘rsin”.

O‘zbekiston mustaqil davlat deb e‘lon qilingan kunning o‘zidayoq mustaqil davlat ramzlarini joriy qilish yuzasidan amaliy choralar ko‘rildi. O‘zbekiston Respublikasining Davlat bayrog‘i to‘g‘risida, respublika

Davlat bayrog‘i

Davlat gerbi

Abdulla Oripov

Mutal Burxonov

gerbining nusxasi va Davlat madhiyasining musiqiy bayoni haqida maxsus qaror qabul qilindi. Unda Konstitutsiya komissiyasining ekspert guruhiqa Davlat bayrog‘ining variantlari ustida ishlashni davom ettirish, Oliy Kengashning tegishli qo‘mitalariga Konstitutsiya komissiyasi ijodiy guruhi bilan hamkorlikda Davlat bayrog‘i, madhiyasi haqida qonun loyihalarini ishlab chiqib, navbatdagi sessiyaga taqdim etish topshirildi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining 1991-yil 18-noyabrda bo‘lib o‘tgan VIII sessiyasi “O‘zbekiston Respublikasining davlat bayrog‘i to‘g‘risida”gi qonunni qabul qildi.

1992-yil 2-iyulda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining X sessiyasida “O‘zbekiston Respublikasining davlat gerbi to‘g‘risida”gi qonun qabul qilindi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining 1992-yil 10-dekabrda bo‘lib o‘tgan XI sessiyasida “O‘zbekiston Respublikasining Davlat madhiyasi to‘g‘risida”gi qonun qabul qilindi. Sessiyada shoir Abdulla Oripov (1941–2016) va bastakor Mutal Burxonov (1916–2002) tomonidan tayyorlangan madhiya varianti tasdiqlandi.

Mulohaza qiling!

Turkiya Respublikasida Davlat madhiyasini yozgan shoirga nisbatan “Milliy shoir” maqomi berilgan. Madhiya matni muallifiga bunday nom berilishi nima bilan bog‘liq? O‘z mulohazangizni bildiring!

Atamalar izohi:

Sessiya – (*lot.* sessio — majlis, yig‘ilish) ish, mashg‘uloti davriy ravishda amalga oshiriladigan vakolatli organlarning, sud yoki jamiyatlarning ish, yig‘ilish o‘tkazadigan davri.

Deputat – (*lot.* deputatus — vakil qilingan, yuborilgan) vakolatli davlat organiga saylangan kishi, vakil.

Savol va topshiriqlar:

1. Mustaqillikni tezlashtirgan omillar nimalarda namoyon bo‘ldi?
2. Daftaringizga 1991-yil avgust oyida sodir bo‘lgan va O‘zbekiston mustaqilligiga olib kelgan 3 ta muhim voqeani yozing va izohlang.
3. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yaratilish jarayoni qancha muddat davom etdi. Olgan bilimlaringizga tayanib, uning yaratilishini bosqichlarga bo‘lib davrlashtiring.
4. “Mustaqillik Deklaratsiyasi” va “O‘zbekiston Respublikasining mustaqillik asoslari to‘g‘risida”gi qonunni topib, ikkita jadvalda bir xil mazmunli me‘yorlar va farqli tomonlarni yozing.

Hujjat nomi	Bir xil me‘yorlar	Faqat Deklaratsiyada mavjud moddalar	Faqat qonunda mavjud moddalar
“Mustaqillik Deklaratsiyasi”			
“O‘zbekiston Respublikasining mustaqillik asoslari to‘g‘risida”gi qonun			

5. Islom Karimovning O‘zbekiston rahbari sifatidagi dastlabki siyosiy qadamlarining tarixiy ahamiyati nimada? Fikringizni asoslang!

2-mavzu. O‘zbekiston Respublikasi milliy davlatchiligining shakllanishi va rivojlanishi

Prezidentlik institutining shakllanishi. O‘zbekiston mustaqillikka erishgandan keyin davlat boshqaruvining yangi, zamonaviy va samarali tizimi – Prezidentlik boshqaruvi shaklini rivojlantirishga kirishildi.

Yodda tuting!

Bugungi kunda BMTga a‘zo bo‘lgan 193 ta davlatdan 143 tasida Prezident lavozimi ta‘sis etilgan.

1990-yil 24-martda O‘zbekiston Respublikasida prezidentlik institutining vujudga kelishi mamlakatimiz milliy davlatchiligining rivojlanishida mutlaqo yangi bosqichni boshlab berdi. 1990-yil 1-noyabrda qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasining “O‘zbekiston Respublikasida ijroiya va boshqaruv hokimiyatining tuzilishini takomillashtirish hamda O‘zbekiston SSR Konstitutsiyasi (Asosiy Qonuni)ga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi qonuni bilan davlat boshqaruvining uyg‘un

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com vab-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

11-sinf O'zbekiston tarixi darsligini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Darsliklarning elektron varianti**
- 9. Maktab ish hujjatlari**
- 10. Direktor ish hujjatlari**
- 11. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 12. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 13. Psixolog hujjatlari**
- 14. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 15. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 16. Besh tashabbus hujjatlari**
- 17. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**